

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบสหสัมพันธ์ (Correlation Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันของประชาชนวัยทำงาน และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของประชาชนวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) ระหว่างชุมชนเมือง และชุมชนชนบท เขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยมีประเด็น การนำเสนอ ดังนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) ที่มีทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อย่างน้อย 6 เดือน จำนวน 159,577 คน (ข้อมูลจากกลุ่มงานยุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบางละมุง อ้างอิงจากทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2550)
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนวัยทำงาน (อายุ 15 - 59 ปี) ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน จากจำนวนประชากรวัยทำงานทั้งหมด 159,577 คน และคำนวณขนาดตัวอย่างของประชากรจากการใช้สูตร Parel, Caldito, Ferrer, De Guzman, Sinsioco, and Tan (1973, p. 13) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ .05 โดยสูตรดังนี้

สูตรในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{NZ^2 P (1-P)}{Nd^2 + Z^2 P (1-P)}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนของประชากรทั้งหมด คือ 159,577 คน
 d = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = .05
 Z = ค่ามาตรฐานของระดับความเชื่อมั่นที่มีการกระจายแบบปกติ = 1.96 (95%)
 P = สัดส่วนของประชากรที่ไม่ทราบค่า (.5)

$$n = \frac{159,577 (1.96)^2 (0.5) (1 - 0.5)}{159,577 (.05)^2 + (1.96)^2 (0.5) (1 - 0.5)}$$

$$= 400 \text{ คน}$$

3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวน และขอบข่ายกว้าง ๆ ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ดังนี้

1. แบ่งประชากรแต่ละตำบลออกเป็นกลุ่ม (Cluster Sampling) ตามลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และตามเกณฑ์การแบ่งของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จากทั้งหมด 8 ตำบล โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท ได้แก่ ตำบลโป่ง ตำบลห้วยใหญ่ ตำบลเขาไม้แก้ว ตำบลตะเียนเตี้ย และลักษณะเป็นชุมชนเมือง ได้แก่ ตำบลนาเกลือ ตำบลหนองปรือ ตำบลหนองปลาไหล ตำบลบางละมุง

2. สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบบไม่คืนที่เพื่อเป็นตัวแทนระดับตำบลจากชุมชนชนบท 2 ตำบล คือ ตำบลโป่ง ซึ่งมีจำนวนประชากรวัยทำงาน 5,362 คน และตำบลห้วยใหญ่ จำนวน 16,131 คน ส่วนของชุมชนเมือง 2 ตำบลจับสลากได้ตำบลหนองปรือ ซึ่งมีประชากรวัยทำงานจำนวน 79,708 คน และตำบลนาเกลือ จำนวน 27,624 คน

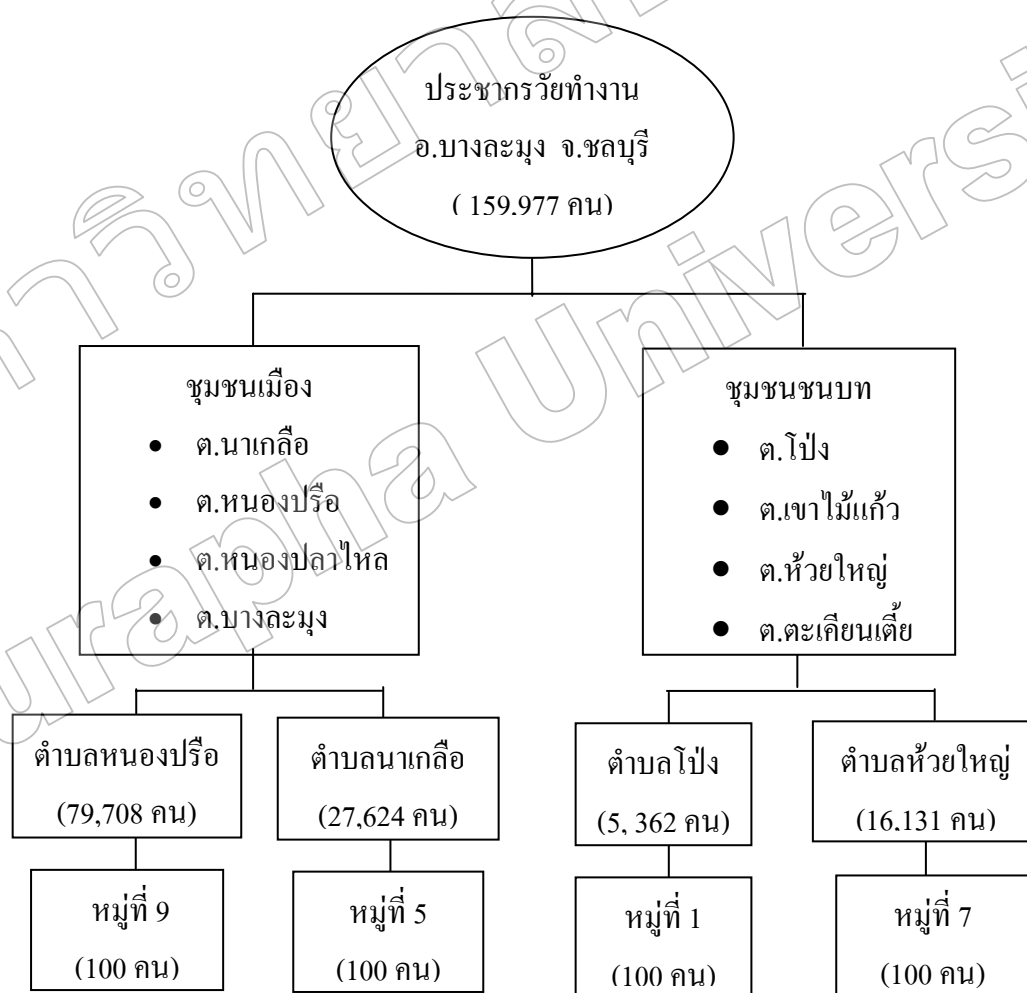
3. จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกในระดับหมู่บ้าน โดยจับสลากเลือก 1 หมู่บ้านในตำบลเดียวกันในส่วนของแต่ละตำบลที่เป็นชุมชนชนบท คือ ตำบลโป่งสุ่มได้หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยใหญ่สุ่มได้ หมู่ที่ 7 ส่วนชุมชนตำบลที่เป็นชุมชนเมือง คือ ตำบลหนองปรือสุ่มได้หมู่ที่ 9 ตำบลนาเกลือสุ่มได้ หมู่ที่ 5

4. หลังจากนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนตามขนาดประชากร คือ สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 100 คน เพื่อความสะดวกสำหรับ

ผู้ช่วยเก็บข้อมูล เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีบุคลากรค่อนข้างน้อย หลังจากนั้นนับระยะห่างตามบ้านเลขที่ โดยเริ่มจากเลขที่ 1 - 100 ต่อหนึ่งสلاك ในละแวกเดียวกัน เพื่อเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม

5. ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามละแวกของบ้านเลขที่ที่ได้มาจากรายชื่อประชากรวัยทำงาน โดยมีอายุในช่วง 15 - 59 ปี ในทะเบียนบัตรรอนามัยครอบครัว (รบ.1 ต03) จับสلاكครัวเรือนละ 1 คนจนครบ 100 คน ในแต่ละหมู่บ้าน จนครบตามจำนวนที่ต้องการ และกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างต้องอ่านหนังสือได้เอง

6. ให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเลือกตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาดำรงสร้างแบบสอบถาม เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางทำให้เกิดความครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา และดัดแปลงมาจากผู้อื่นประกอบกัน ให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านชีวสังคม อันได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับ ผู้ตอบ

แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภาวะสุขภาพ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำด้านจิตวิทยา อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ และ ความเชื่อต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

1. ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ มี 3 คำตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0 – 20 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบ ใช่	ได้	1	คะแนน
ตอบไม่ใช่ หรือ ไม่แน่ใจ	ได้	0	คะแนน

การประเมินผลแบ่งระดับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์เฉลี่ยของระดับความรู้จากค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	16 – 20 คะแนน	มีความรู้ระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	13 – 16 คะแนน	มีความรู้ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 13 คะแนน	มีความรู้ระดับต่ำ

2. ทักษะเกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพลักษณะการออกแบบคำถามมีทั้งด้านบวก และด้านลบ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) กำหนดให้ผู้เลือก ตอบคำถามได้ 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุดด้านบวกให้คะแนน	5	ด้านลบให้คะแนน	1
เห็นด้วยมากด้านบวกให้คะแนน	4	ด้านลบให้คะแนน	2
เห็นด้วยปานกลางด้านบวกให้คะแนน	3	ด้านลบให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วยด้านบวกให้คะแนน	2	ด้านลบให้คะแนน	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งด้านบวกให้คะแนน	1	ด้านลบให้คะแนน	5

สำหรับการพิจารณาการพิจารณาระดับทัศนคติ และความเชื่อเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร เพื่อสุขภาพ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์เฉลี่ยของระดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 91 คะแนนขึ้นไป	มีทัศนคติ และความเชื่อระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	80 – 90 คะแนน	มีทัศนคติ และความเชื่อระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 80 คะแนน	มีทัศนคติ และความเชื่อระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อศึกษาการเข้าถึงแหล่งขายอาหารจำแนกตามความสะดวกในการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพประเภทต่าง ๆ ความสะดวกในการซื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ รวมถึงความสะดวกที่สามารถประกอบอาหารรับประทานเอง การได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยข้อความถามเป็นประโยคบอกเล่าที่แต่ละประโยคมีมาตรวัด 4 หน่วย ได้แก่ ได้รับมาก ได้รับค่อนข้างมาก ได้รับค่อนข้างน้อย ไม่ได้รับเลย ผู้ตอบต้องเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยค โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ได้รับมาก	ให้คะแนน 4
ได้รับค่อนข้างมาก	ให้คะแนน 3
ได้รับค่อนข้างน้อย	ให้คะแนน 2
ไม่ได้รับเลย	ให้คะแนน 1

สำหรับการพิจารณาคะแนนของปัจจัยเอื้อต่อการบริโภคอาหาร ผู้วิจัยได้แบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์เฉลี่ยของระดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ดังนี้

ความสะดวกในการซื้ออาหารประเภทต่าง ๆ

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 20 คะแนนขึ้นไป	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	17 - 20 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 17 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับต่ำ

ความสะดวกในการซื้ออาหารจากแหล่งต่างๆ

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	7 - 10 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 7 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับต่ำ

ความสะดวกที่สามารถประกอบอาหารรับประทานเอง

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 9 คะแนนขึ้นไป	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	5 – 8 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 5 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับต่ำ

การได้รับข้อมูลข่าวสาร

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 25 คะแนนขึ้นไป	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	17 - 24 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 17 คะแนน	ได้รับปัจจัยเอื้ออำนวยในระดับต่ำ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเสริมด้านแรงสนับสนุนทางสังคมแรงสนับสนุน

จากบุคคล เช่น บุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง คู่สมรส เพื่อน ครู ผู้บังคับบัญชา/ผู้ใต้บังคับบัญชา บุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข นักแสดง หรือนักร้อง นักกีฬา และผู้นำระดับบริหารของประเทศเกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ลักษณะข้อคำถามเป็นประโยชน์บอกเล่าที่แต่ละประโยชน์มีมาตรวัด 4 หน่วย ได้แก่ ได้รับมาก ได้รับค่อนข้างมาก ได้รับค่อนข้างน้อย ไม่ได้รับเลย กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้เพียงคำตอบเดียวในแต่ละประโยค โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ได้รับมาก	ให้คะแนน 4
ได้รับค่อนข้างมาก	ให้คะแนน 3
ได้รับค่อนข้างน้อย	ให้คะแนน 2
ไม่ได้รับเลย	ให้คะแนน 1

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาคะแนนของปัจจัยเสริมต่อการบริโภคอาหาร ผู้วิจัยได้แบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์เฉลี่ยของระดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 16 คะแนนขึ้นไป	ได้รับแรงสนับสนุนในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	10 – 15 คะแนน	ได้รับแรงสนับสนุนในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 คะแนน	ได้รับแรงสนับสนุนในระดับต่ำ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยสร้าง

คำถามทั้งทางด้านบวก และด้านลบตามรูปแบบ มาตรส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบได้ เพียงคำตอบเดียว ความหมายดังต่อไปนี้

ปฏิบัติประจำ (ปฏิบัติสัปดาห์ละ 6 - 7 ครั้ง)	ให้คะแนน 4
บ่อยครั้ง (ปฏิบัติสัปดาห์ละ 3 - 5 ครั้ง)	ให้คะแนน 3
เป็นบางครั้ง (ปฏิบัติสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง)	ให้คะแนน 2
นาน ๆ ครั้ง (มากกว่า 1 สัปดาห์ที่จะปฏิบัติ)	ให้คะแนน 1
ไม่เคยเลย ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้คะแนน 0

สำหรับการพิจารณาคะแนนของพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ผู้วิจัยได้แบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์เฉลี่ยของระดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 57 คะแนนขึ้นไป	มีพฤติกรรมการบริโภคระดับดี
คะแนนเฉลี่ย 46 - 56 คะแนน	มีพฤติกรรมการบริโภคระดับพอใช้
คะแนนเฉลี่ย น้อยกว่า 46 คะแนน	มีพฤติกรรมการบริโภคระดับต้องปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้ มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด
2. กำหนดขอบเขต และ โครงสร้างของเนื้อหาในเครื่องมือ โดยนำแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา มาวางกรอบเนื้อหา สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และแก้ไขเนื้อหา
4. นำเครื่องมือดำเนินการเสนอผู้ทรงคุณวุฒิอีก 5 ท่าน จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2 ท่าน ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา 1 ท่าน บัณฑิตวิทยาลัย 1 ท่าน และแพทย์หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัว และชุมชน โรงพยาบาลบางละมุง 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity Index) ได้ค่าความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.83
5. หลังจากที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือกลับมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยถือเกณฑ์ยอมรับความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
6. หลังจากนั้นหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนวัยทำงานใน

เขตตำบลนาเกลือ หมู่ที่ 3 ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา และมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งลักษณะการดำรงชีวิตคล้ายคลึงกัน โดยทำการทดสอบแบบสอบถาม จำนวน 50 ชุด ซึ่งตรวจสอบความเป็นปรนัยในด้านความชัดเจนของภาษา และความสะดวกของการนำไปใช้ จำนวน 50 ชุด แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient ของ Cronbach) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งชุดมีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.83 และความเชื่อมั่นในแต่ละรายด้าน ดังนี้

7. ปัจจัยนำด้านความรู้ต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าคงที่ภายใน (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson ด้วยวิธี KR_{20} (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ, 2549) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81

8. ปัจจัยนำด้านทัศนคติ และความเชื่อต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

9. ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

10. ปัจจัยเสริมต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

11. พฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเตรียมความพร้อมก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลคือเตรียมเนื้อหาเอกสารวิชาการ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยระเบียบวิธีการวิจัย และการแปลผลข้อมูลเพื่อความเที่ยงตรง และถูกต้อง หลังจากนั้นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาแล้วต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของการทำวิทยานิพนธ์ให้การวิจัย ให้ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนขออนุญาตเก็บข้อมูลในพื้นที่

4. ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัย ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 12 คน ที่ได้รับการอบรม และแนะนำให้เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และรายละเอียดของข้อคำถาม

5. หลังจากนั้นผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนตามขนาดประชากร คือ สุ่มเลือกละแวกกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 100 คน อย่างมีระบบ โดยใช้วิธีนับระยะห่างตามบ้านเลขที่ โดยเริ่มจากเลขที่ 1 - 100 ต่อหนึ่งสลากระหว่างละแวกเดียวกัน เพื่อเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม

6. ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามละแวกของบ้านเลขที่ที่ได้มาจากรายชื่อประชากรวัยทำงาน โดยมีอายุในช่วง 15 - 59 ปี ในทะเบียนบัตรอนามัยครอบครัว (รพ.1 ต03) จับสลากครัวเรือนละ 1 คนจนครบ 100 คนในแต่ละหมู่บ้านจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

7. จัดกลุ่มรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ตามละแวกที่ใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกลดระยะเวลาในการเดินทางเก็บข้อมูล

8. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเก็บข้อมูล ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล คือเวลา 9.00 – 20.00 น. โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นแจกแบบสอบถามฉบับนั้นให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบให้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที แล้วเก็บแบบสอบถามคืน

9. สำหรับหลังคาเรือนที่ไปแล้วไม่พบ ทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง และไปเก็บข้อมูลในวันรุ่งขึ้น หากไปแล้วยังไม่พบ หรือไม่สะดวกจะทำการตัดออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างใหม่จากบัตรอนามัยครอบครัว และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้เองผู้วิจัยอ่านให้ฟังแล้วให้ตอบ พบประมาณ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ซึ่งใช้เวลาค่อนข้างมาก และรูปแบบการเก็บข้อมูลเป็นลักษณะเชิงสัมภาษณ์แบบสอบถามแบบเดียวกัน จึงกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมว่าต้องอ่านหนังสือได้เอง และกลับมาสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างในละแวกเดียวกันเพิ่ม

10. รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ หากขาดความสมบูรณ์ แจกแบบสอบถามกลับไปใหม่ ได้จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 358 ชุด จากที่แจกไป 400 ชุดคิดเป็นร้อยละ 89.5 จากนั้นสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างใหม่จากบัตรอนามัยครอบครัวติดตามเก็บจนครบ และตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

11. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ต้องได้รับการพิทักษ์สิทธิโดยได้รับความยินยอมจากผู้เข้าร่วมวิจัยอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์มที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา ก่อนการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำการแนะนำตัว และให้ข้อมูลแก่ผู้ตอบแบบสอบถามถึงวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูลทราบอีกครั้งเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ โดยชี้แจงให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยว่าสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมได้โดยไม่มีผลเสีย หรือเงื่อนไขใด ๆ
2. ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่า ข้อมูลทุกอย่างจะเก็บไว้เป็นความลับ และแบบสอบถามทุกชุดเมื่อผู้วิจัยได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้วจะใส่ซองปิดผนึกทุกครั้ง และชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนทราบว่า จะนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม โดยผลการวิจัยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม
3. กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่เข้าตอบแบบสอบถามจะได้รับของสมนาคุณเพื่อแสดงความขอบคุณ และเป็นค่าตอบแทนเสียเวลา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ฯลฯ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจัดทำการลงรหัส
2. ข้อมูลส่วนเกี่ยวกับปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยนำด้านชีวสังคมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยใช้ไคสแควร์ (Chi - Square Test)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยนำด้านจิตวิทยา ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Produce Moment Correlation Coefficient) (Cohen, 1988) อ้างถึงใน จุฬาลักษณ์ บารมี, 2550, หน้า 124 ให้ระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

$r = 0.1$ ถึง 0.3 แสดงถึงการมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ

$r = 0.3$ ถึง 0.7 แสดงถึงการมีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

$r =$ สูงกว่า 0.7 แสดงถึงการมีระดับความสัมพันธ์สูง

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University